

аналізувати планову структуру витрат і прибутковість окремих підрозділів і видів продукції, визначити мінімальний обсяг випуску продукції і граничні витрати, підібрати виробничу програму і обладнання, схеми закупок і варіанти збуту. І на кінцевому етапі Project Expert-6 допомагає проконтролювати виконання проекту, порівнюючи їх планові і фактичні показники, а також врахувати зміни, що вносяться в проект в процесі реалізації.

Потреба розробки календарних планів виконання визначених етапів робіт (для Project Expert-6) задовольняється використанням мережної моделі і розрахунками дат виконання етапів (укрупнених робіт) за допомогою програми Microsoft Project 2000, яка щойно з'явилася на ринку. Один з методів, який широко розповсюджений є метод Форда – Фулкерсона, що дозволяє розраховувати дати раннього та пізнього початку і закінчення робіт, а також їх резерви часу, на який можна затримати виконання. Для передачі в пакет прикладних програм Project Expert-6 можна використати лінійні діаграми Ганта, на яких укрупнені роботи – етапи зміщені за часом. Формування бізнес-плану базується на визначених термінах виконання етапів. Project Expert-6 – це система дозволяє вирішити задачі проектування розвитку бізнесу, аналізу ризиків і ефективності інвестиційних проектів підприємств різних профелів, галузевої належності і масштабів діяльності на основі побудови фінансової моделі їх функціонування враховуючи зміну економічного середовища.

На жаль багато підприємств працює без офіційно прийнятих планів. На їх думку, ситуація на ринку змінюється дуже швидко, щоб планування приносило яку-небудь користь. Дійсно, зовнішнє середовище бізнесу, характеризується швидкими змінами.

Однак, формальне планування має важливі переваги: планування заохочує керівників постійно думати перспективно; веде до більш чіткої координації діяльності підприємства; стимулює менеджерів до реалізації своїх ідей в подальшій роботі; сприяє більш чіткому визначенню фірмою своєї мети і завдань; покращує забезпечення фірми необхідною інформацією; допомагає більш раціональному розподілу ресурсів; сприяє активізації роботи по вивченню світового ринку, пошуку необхідних партнерів по бізнесу.

Джерела та література

1. Воропаев В.И. Методы и средства управления проектами XXI века. – М.: СОНЕТ, 1997.
2. Кортер Дж., Марквис А. Microsoft Project 2000/Пер. с англ. А. Киселевой; Под научн. ред. А. Вендрова. – М.: Лори, 2001. – 642 с.:ил.
3. Управление проектами: Справ. пособие/ И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, И.М. Каролинский и др.; Под ред. И.И. Мазура, В.Д. Шапиро. – М.: Высш. школа, 2001. – 875 с.:ил.
4. Управление проектами: Учеб. пособие для вузов/ И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге и др.; Под общ. ред. И.И. Мазура. – М.: ЗАО "Изд-во экономика", 2001.-574

Захарчук Є.В.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Головною метою державної інноваційної політики визначено створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження, виробництва і реалізації нових видів конкурентноздатної продукції [1]. Відтак регіональну політику, зорієнтовану на переведення економіки на інноваційні засади, необхідно розглядати в динаміці, а механізм реалізації регіональної політики повинен постійно удосконалюватися і наповнюватися новими елементами [2, с. 7]. Одним із значимих аспектів активізації конкурентноспроможного розвитку економіки регіону, є динаміка залучення інноваційного потенціалу адміністративної території з врахуванням аналізу наявного стану деяких складових інноваційної сфери.

Проблема інноваційного регіонального розвитку є порівняно малодослідженою як українськими науковцями, так і закордонними дослідниками. Понад те, протягом останніх років збільшується кількість теоретичних досліджень інноваційного регіонального розвитку. Має місце широке відображення проблем інноваційного розвитку економіки в працях українських вчених, як В.Геєць, М.Долішній, В.Семиноженко, О.Амоша, О.Лапко, Л.Семів та інших.

У період розвитку вітчизняної економіки з 1991 року і по теперішній час в форматі законодавчих, урядових рішень й програм приймалися неодноразові спроби формування цілісної державної політики щодо підтримання й розвитку інституційного середовища у площині удосконалення впровадження нововведень. Проте, по даний час зберігаються тенденції технологічного відставання у широкому спектрі виробничих галузей української економіки, інтелектуальний потенціал суспільства задіяний недостатньо ефективно, не утворено оптимальної системи управління інноваціями.

Узагальнення світового досвіду та тенденцій свідчить, що сталий соціально-економічний розвиток країни та регіонів, забезпечення конкурентноспроможності економіки в глобалізованому світі ймовірні, в разі наявності середовища “продукування знань”, у якому переважають процеси фундаментальних досліджень у поєднанні з ефективною системою освіти, розвинутими національними інноваційними інституціями, сформованою державною політикою й нормативно-правовою базою в сфері інноваційної діяльності.

Важливим є те, що недосконала вітчизняна система використання наукових знань, іще дозволяє здійснити переформатування в інтересах оптимізації інноваційної політики та досягнення конкурентної перева-

ги відповідно до умов світового ринку. Передусім, зазначеному сприятиме загалом сформоване національне законодавче поле, яке визначає правові основи розвитку наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. Виразна переорієнтація державної політики на використання наукових знань як головного ресурсу економічного зростання дозволить підвищити ефективність науково-технічного потенціалу, інноваційної активності підприємств [3], й регіонів у цілому. Окрім того, подальша структуризація економіки регіону, утворення сплаву взаємопов'язаних підприємств та інституцій в межах споріднених галузей промисловості й науки (кластерів) дозволить досягти більшого зиску порівняно із результатами господарювання при відокремленому їх функціонуванні [4, с. 27-30] та активізації впровадження новітніх розробок.

Сприятливими обставинами для розбудови інноваційних механізмів Західного регіону, є існування в діючій інфраструктурі вагомих стабілізуючих системних чинників:

- наявність потужного комплексу фундаментальної науки (науково-дослідні установи Національної академії наук України);
- можливість забезпечення проведення прикладних досліджень й впровадження результатів у виробництво (система галузевих науково-виробничих установ), володіння конкурентними перевагами у переліку важливих технологічних напрямів (у т.ч. створення нових ефективних технологій та засобів захисту металоконструкцій від корозійно-механічного руйнування, фундаментальні і прикладні дослідження космічного простору, дослідження проблем формування регіональної політики тощо);
- ефективна система освіти, перепідготовки і перекваліфікації кадрів в залежності від потреб ринку;
- наявність окремих значимих елементів інноваційної системи – центри науково-технічної інформації, розвитку й трансферу технологій, агенції з підтримки інноваційного підприємництва тощо.

Проте подальший розвиток дієвої інноваційної інфраструктури як необхідної передумови конкурентноспроможності кожного регіону, яка сприяла би впровадженню наукових досліджень та встановленню найтісніших зв'язків між науковими установами і виробничими організаціями, унеможливлений існуючими усталеними проблемами:

- відсутність належної переорієнтації державної політики на використання наукових знань, розвиток високих наукоємних технологій;
- неналежне опрацювання механізмів застосування законодавчої бази інноваційної діяльності, а також заходів державної підтримки – безпосередніх (бюджетне асигнування) й опосередкованих (податкові пільги, ін.);
- недостатня дієвість інтеграційних зв'язків в площині науково-дослідних, освітніх, науково-виробничих установ;
- відсутність належного попиту з боку господарюючих підприємств на новітні результати науково-технічної діяльності, що спричинений, в основному, економічними ризиками та тривалими термінами окупності;
- уникнення владними регіональними структурами здійснення належного моніторингу інноваційної складової у виробництві продукції підприємств, формальний підхід з боку владних інституцій щодо застосування заходів впливу для підвищення ефективності інноваційного процесу.

Наслідком існування вище зазначених негативних обставин стало те, що у даний час для регіону характерні:

- а) близький до пригніченого стан інноваційної активності значного переліку виробничих підприємств;
- б) відсутність ефективної взаємодії у векторі діяльності структур з впровадження новітніх технологій та недосконалість механізмів трансферу знань на внутрішній і зовнішні ринки;
- в) обмежена привабливість інноваційних (науково-виробничих, інших дослідницьких) підприємств як об'єктів венчурного інвестування;
- г) недосконалий механізм забезпечення охорони інтелектуальної власності та наступної комерціалізації інтелектуального продукту.

Слід зазначити, що відсутність реальних механізмів вирішення державою пріоритетних напрямів розвитку науково-технічного потенціалу країни призвело вагому частку наукових організацій до стану "очікування" в площині активізації інноваційної діяльності.

Узагальнення наявної інформації вітчизняних дослідників інноваційної політики дають підстави стверджувати щодо існування передумов для створення ефективної інноваційної інфраструктури, спроможної забезпечити ефективний трансфер результатів новітніх розробок, технологій на внутрішньому й зовнішньому ринках, а також динамічний розвиток господарюючих підприємств у зазначеній площині. Для досягнення окресленої мети доцільно здійснити наступне:

- 1) створити умови, які у перспективі забезпечуватимуть безперервний цикл фінансування проектів для впровадження новітніх технологій на всіх стадіях інноваційного циклу;
- 2) забезпечити подальший розвиток оптимальної інноваційної виробничої інфраструктури (центри трансферу технологій, технопарки, ін.);
- 3) сприяти на усіх рівнях інтеграційним стосункам в форматі інноваційних систем (регіональних, тощо);
- 4) утворити умови для розвитку інформаційної, освітньої складових інфраструктури інноваційної діяльності.

За наслідками реалізації заходів щодо створення ефективної інноваційної інфраструктури регіону можливі наступні очікування:

- утворення оптимального розвинутого простору досліджень і розробок, що забезпечуватиме розвиток економіки із максимальним залученням знань;

- утворення регіональних інституцій, що забезпечуватимуть взаємодію дослідницького сектора з вітчизняними виробничими установами з ймовірною подальшою інтеграцією в європейський та, у подальшому, глобалізований дослідницький простір;
- модернізація технологічних складових виробничих потужностей завдяки застосуванню новітніх технологій;
- формування й подальший розвиток “проривних” технологічних напрямів, що забезпечать конкурентноспроможність визначених галузей науково-виробничої сфери з домінуючим залучення вітчизняних наукових розробок.

Активізація дій усіх суб'єктів інноваційної діяльності Західного регіону щодо ефективного використання ринкових механізмів для подальшого інноваційного поступу, підтримка підприємництва у науково-виробничій сфері стимулюватиме розвиток інноваційної інфраструктури, піднесенню регіональної економіки.

Джерела та література

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 року №40-IV.
2. Регіональна політика та механізми її реалізації / За редакцією акад. НАНУ М.І.Долішнього. – Київ: НАНУ, ІРД НАНУ, 2003.
3. Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності: Постанова Верховної Ради України від 16.06.2004 року №1786-IV.
4. Л.Семів Кластерна модель регіонального ринку праці // Україна в XXI столітті: концепції та моделі економічного розвитку: Матеріали доповідей V Міжнародного конгресу українських економістів 22-26.05.2000 року. – Львів: ІРД НАНУ, 2000.

Іртишева І.О.

ВИКОРИСТАННЯ ЛІЗИНГУ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Вступ. З розвитком ринкових відносин в Україні зростає значення лізингу для суб'єктів господарювання як нового перспективного методу інвестування. Актуальність розвитку лізингової діяльності в умовах ринкової трансформації економіки України полягає, насамперед, у необхідності технічного переоснащення та оновлення основних фондів існуючих підприємств, запровадження нових результатів у процес виробництва, а також у потребі розширення матеріально-технічної бази малих та середніх підприємств у рамках програм розвитку малого та середнього бізнесу.

На сучасному етапі розвитку лізингових відносин проблеми організації та регулювання лізингу привертають увагу багатьох фахівців, про що свідчить значна кількість наукових публікацій, присвячених цій темі. Зокрема праці В.І. Артиша [1], Я. Білоусько [2], В. Васил'євої [3], В.В. Іванишина [4], О.А. Пласкіна [5], В. Ткаченко [6] та інших. Проте деякі аспекти названого питання ще залишаються малодослідженими, а саме проблема міжнародного лізингу.

Постановка завдання. У роботі досліджено лізингові операції при технічному оснащенні аграрного сектору України, висвітлено світовий досвід. Основними методами досліджень є аналітичні.

Результати. Для України міжнародний лізинг важливий як один з інвестиційних каналів, засіб придбання й збуту продукції, за допомогою якого Україна могла б налагодити виробництво якісних та конкурентоспроможних не тільки на внутрішньому ринку товарів. Завдяки цьому наша країна змогла б зайняти належне місце у міжнародному поділі праці, встановити партнерські відносини з іншими країнами.

Використання міжнародного лізингу як методу залучення інвестицій в економіку України є особливо корисним в сучасних умовах дефіциту капітальних вкладень за рахунок власних коштів підприємств, відсутності необхідної державної підтримки, недостатнього обсягу прямих іноземних інвестицій, обмеженого доступу до довгострокових кредитних ресурсів. Світова практика свідчить, що ці проблеми притаманні більшою чи меншою мірою і іншим країнам. Поряд з цим в світовій практиці нагромаджений досвід оцінки ефективності лізингових проектів та оптимізації вирішення дилеми вибору варіантів фінансування. Це зумовлює необхідність узагальнення подібного досвіду, його творчого застосування для оцінки привабливості міжнародного лізингу в Україні з урахуванням специфічних особливостей розвитку національної економіки. Не менш важливим для успішного розвитку лізингових відносин, в тому числі міжнародних, є виявлення тенденцій розвитку лізингового бізнесу і прогнозування місткості потенційного лізингового ринку в нашій країні. Сьогодні гостро постають питання вдосконалення організаційної, фінансово-економічної, інституційної, методичної та регуляторної систем лізингу в Україні. Необхідність поглиблених досліджень в зазначених сферах зумовлюється незначними обсягами лізингових операцій, збільшенням фізичного та морального зносу матеріально-технічної бази, незадовільними показниками оновлення основних фондів вітчизняних суб'єктів господарювання.

Міжнародний лізинг можна вважати формою експорту-імпорту капіталів, оскільки причини міграції капіталів є мотивами для експортних та імпортних лізингових операцій. Вони також виступають додатковим важливим джерелом збуту продукції, особливо дорогого високотехнологічного обладнання. Крім того, міжнародний лізинг можна розглядати як екологічно зорієнтований і інноваційний інструмент в умовах обмежених фінансових ресурсів, оскільки підприємства-лізингоодержувачі, використовуючи новітні екологічно безпечні технології, мають можливість економити на видатках, пов'язаних з за-